

Megjelen minden második napon
kedd, csütörtök és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Satoralja-Ujhely, főtér 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknek minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Nyilttérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

dr. Molnár János
felelős szerkesztő.

dr. Perényi József
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, félévre 6 kor,
negyedévre 3 kor.

— Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy disz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
termérték szerint egy negyszög centim.
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek ár
kedvezmény.

A Magyar védő Egyesület.

Irta: Dr. Kossuth János.

Satoralja-Ujhely, 1904. szept. 17.

I.

Derék vállalkozás volna, ha sikerülne. És miért ne sikerülne? Kétől függ a siker? Mitőlünk. Hogy is szól a gróf Somsich Tivadar felhívása: „Honfitársak! Tartsa mindenki kötelességének, hogy szükségleteit, melyeket a hazai gyár-
ipar és mesterségek termékeiből fedezni lehet, csak ezekből vásárolja.” Ez az egyszerű felhívás többet érne száz programbeszédnél — ha nem beszélünk róla, de követnők. Csak hogy a mi temperamentumunk nem tűri a csendes tevékenységet. Nálunk első dolog az angett. Azután jön a bankett. Azután pedig nem jön semmi, a katzenjammeren kívül.

Kezdjük a gyufán. Senki ne vegyen Jöngköpinsten ticksfabrik-szos gyujtót, se olyant, amelyiknek a dobozán idegen felírás van. Az a pár fillér, amit a honiért adunk egy csöpp veritéket szarít föl, talán könyvet is. Azután ha cipőt, kalapot, nyakkendőt akarunk venni: nézzük meg: kaphatunk-e honit és azt vegyük meg, ha talán egyszerűbb is, mint a külföldi. Ha beérjük ma az egyszerűbbel: pár év múlva képes leszen a hazai ipar éppen olyant termelni, mint a

drága külföldi gyártmány. Ruha kelmét is honit kérjük. Ha talán durvább is egy kicsit, mint az idegen, ne szégyeljünk durvába járni. A miénk az. És ha támogatjuk azt az ipart, amelyik ma a fojtogató verseny miatt talán képtelen a finomabb szükséglet ellátására, ha megizmosítjuk rövid idő alatt felveheti a versenyt a külföldivel. Ugyis hibánk a cifrázkodás, amiről jó volna leszokni. Fogadjuk meg, hogy csak a miénk kell. De se ne dicsekedjünk vele, se ne szónokoljunk róla. Minden korona, amelylyel iparunkat támogatjuk közelebb visz bennünket gazdasági önnállóságunkhoz s ha kitartunk: tiz esztendő alatt elérjük. Tettel mutassuk meg magyarságunkat, ne fecsegéssel. Gondoljuk meg, hogy a legsúlyosabb jármok egyikét — a gazdasági rabság jármát — kell összetörnünk s hogy biztosan célt fogunk érni, csak akarjunk, de az akarat tett legyen.

Ne csüggyesszen el bennünket az, hogy a „Magyar védő Eglyet“ egyizben már eredmény nélkül próbálkozott nemes feladatával megküzdeni, más idők voltak azok s mások a mostaniak. Akkori iparunk össze sem hasonlítható a mostanival. Akkor igazán nagy lemondással járt volna a honival érni be, sőt egyes szükségleti tárgyakkal lehetetlenség lett volna.

Manapság ellenben már bünös indolencia és hazafiatlanság a külföldi ipar támogatása a szükségleti cikkek igen jelentékeny részénél.

De a hatvan év előtti eredménytelenségnek más, mélyebben rejlő okai is voltak. Az a nagy eszmékkel vajudó kor kevésbé volt alkalmas az e fajta, szürke vállalkozásokra. A kor viharos tevékenységét a nemzeti ujáteremtés nagy munkája foglalkoztatta, amelynek keretében kicsinynek tűnt föl a védegyelet programja. A közgazdasági ösmeretekben való hátramaradottságunk is akadályozta az aktiv sikerét. Ma azonban egészen más világot élünk már. Tudatára jutottunk annak, hogy ha a világversenyben gazdasági fejlődésünk lépést nem tarthat a kor követelményeivel, feltétlenül elpusztulunk. Igazán itt az idő, most vagy soha.

Ha azonban igazi eredményt akarunk elérni a honi ipar támogatásával, akkor — minden ember legyen ember és magyar. — Vérünkbe kell oltani az alkut nem tűrő következetességet. Egy ösmert regényhős példájára hivatkozunk, aki évek hosszú során átvájta börtöne falát, amíg a szabadságát kikerőszakolhatta. A mi gazdasági rabságunkból való szabadulás is évek céltudatos tevékenységét kívánja meg. De jusson eszünkbe a hollandi követ ama sokat jelentő

megjegyzése is, amelyet Bercsényi Miklós egy kérkedő mondására tett, hogy Hollandia ólomgombos ruhában vivta ki a szabadságát. Nem kell hát finyáskodni, ha egy kicsinyt durvább posztó fedi is testünket addig, amíg a honi ipar felvirágoztatása nagy munkájában, lényegében pedig gazdasági függőségünk szégyenletes rabságának megtörésében fáradozunk. Amivel ez a generáció tartozik a nemzeti jövőjének: kötelessége megtenni. Apáink súlyosabb harcokat állottak, mégis megtették.

Ha a nemzet a megfelelő honi áruk fogyasztásával támogatja a magyar kézmű és gyári ipart, óriási lendületet adhat azoknak. Csak ne legyünk közönyösek. Ne képzeljük, hogy a legcsekélyebb fogyasztás is, melynél a külföldinek adunk előnyt a miénk fölött, lényegtelen dolog. Az önfegyelmzés nehéz, és sok türelmet kívánó munka, csak ott sikerül, ahol nincs tétovázás. Hosszu, terhes utat kell hátrahagynunk, induljunk hát neki azonnal. Hatóságok, intézetek, papok, tanítók, kezdeményező, oktató, buzdító példát adjanak. A vezetésre, az irányításra hivatott egyének ne röstelljék jó példával járni elől. Soha áldásosabb tevékenységet nem kezdeményeztek.

Nem szabad azonban elfelednünk, hogy a külföldi ipartermő

A ZEMPLÉN TÁRCÁJA.

Vallomás.

Mikor elhangzott esküvésem,
Előttem álltal hangtalan
Es a te néma zokogásod
Elfojtá reszkető szavam,

Láttam, szived, e gyöngé hajtság
A könnyű szélétől mint remeg,
Hogy szerettem vón odalopni
Helyébe az én szívemet.

Es szólni forró szerelemről
Es letörölni könyvedet . . .
Oh mindezt hogyha nem is tettem,
Meg kellett néked sejtened.

Vidor Marci.

Népdal epidemia.

A Zemplén számára írta: Dr. Perényi József.

Valahányszor a napilapok irodalmi és művészeti rovatát olvasgatom, mindig talállok hangzatos című, népdal szerzeményekről szóló ismertetést. Ezek az ismertetések, helyesebben szólva ajánló sorok, mindenkor ugyanazokkal az ismert közhe-lyekkel tarkítva jelennek meg. Csak ritkán tapasztaltam, hogy valamelyik szerző művét a dicsérő jelzőkön kívül, tárgyilagosan bírálták volna. Hát ez nagy baj. Legtöbbször nyom-

tatott ismertetést küld maga a kiadó, vagy a szerző — s ez még esünyább — amit szó szerint közölni is szoktak. Mászok meg a pajtáság révén eresztene meg néhány dicsérő frázist. Ez határozottan veszedelmes. Ázzal édes keveset törődik az ismerető, hogy az úgynevezett népdal epidemia veszedelmes bacillusait terjeszti. Pedig alig volt valaha nagyobb szükség e romboló elemek elpusztítására, mint ma napság. Ma boldog és boldogtalan egyaránt „zeneszerző.“ Edes Istenem! mely boldog hazában élünk! A nemzeti muzsikának sehol annyi műve!je nem akad, mint nálunk! S van-e valaki, aki e tényt kétségbe merné vonni? Atok reá, mert ellensége mindannak, ami magyar, ami nemzeti!

Edes magyarom, ábrándulj ki e téves felfogásból. Sehol a világon annyi ellensége — még pedig nyílt ellensége — nincs a nemzeti muzsikának, mint éppen nálunk. Azok a „jó“ emberek, akik lépten nyomon új geniet fődöznek föl, kik szótárak minden disztó és dicsérő jelzőjét rá-pazarolják egy újonnan felbukkant „eredeti“ tehetség „nemzeti múzsa ihlette“ munkájára: csak elvakítanak. Felvilágosítani nem tudnak, vagy nem akarnak. Ez nálunk még sok kellemetlenséggel jár. Hiszen tudni, még csak tudnának, de merni, vagy akarni, ez már sokkal fogósabb kér-

dés. Nem akarom hosszasanban szíves olvasóim türelmét igénybe venni e kérdés feszegetésével; de egyet-mást elmondani kötelességemnek tartom. Előreboacsátom, hogy magyar zeneirodalmunk becsülésre méltó alak-jairól egy szót sem ejtek, de rá akarok mutatni azokra a kontárookra, kik a „népdalszerző“ nevet bitorolva szabadon vétkeznek extra et intra muros.

Tiz esztendeje kísérem figyelem-mel az újabb népdalszerzeményeket s sajnálatos tapasztalatra jutottam.

A magukat népdalszerzőknek nevezett dilettánsok egy része „naturalista“. E szót úgy értjük, hogy az illető nótaszerző istenadta tehetség. Nem tanult senkitől semmit. Dalol, mint a fülemile, vagy a pacsrta. Ilyen tiszteletreméltó egyéniség volt pl. Dankó Pista, ki lelkét öntötte a nótába. Szerzeményei nagyobbbrészt meg is állják a helyüket. Ilyennek tartom Bánffy Gyurkát a genialis dilettáns. Huber Gyula, a Dunántúl kedvelt dalköltője méltán sorakozik melléjük. Kun László, Fráter Lóránt egy-egy népies jellegű szerzeményükkel szintén hozzájárultak népdal irodalmunk egészséges gyarapításához. De akad egy egész sereg, amelynek tagjai hitvány utánzásokon kívül egyebet nem tudnak előmutatni.

Ismerek oly kedvelt népdalszer-zőt, aki keserves kínok közt szüli magzatját. Hangszerét pecegetve kó-

tázza le, jól-rosszul nótáját s elbiza-kodottságában veri a mellét, hogy ime megszületett a Messias! Arról szó sem lehet, hogy harmonizálni is tudná imitált hangképleteit. Mert ezt tanulni kell, tanulni pedig keserves dolog s annál keservesebb, minél nehezebb. Pedig dehogy nehéz, csak egészséges érzék kell hozzá meg egy kis türelem, meg egy kis fül, no meg a nemzeti formák iránti érzék.

Azt mondják, hogy Petőfi, Arany mindezt nem tanulta, azt mondom Dankó sem járt a zeneakadémiába — kár is lett volna — de velők szü-letett mindaz, ami őket nagygyá és erőssé tette. Ezt a mi dilettáns dal-költőinkről alig mondhatjuk el. Hiszen akkor nem szülnének szörnye-ket! A mai nótaköltésnek egy ismert receptje a következő: végy elő egy ismert, régi népdalt. Kisérd figyelem-mel a harmonizálását, irj e harmo-niákhoz egy melódiát — s meg van az új nóta. Vagy: dúdolgass magad-ban addig, míg valami dallamra nem akadsz, ezt próbáld leírni s add oda egy zenész napszámosnak, az majd nyélbe üti. Avagy: Irj egy jó szö-vegre összevissza kótát, fizess a ki-adónak s ő — becsületes titoktartás mellett — megcsináltatja azt, amire nem is gondoltál. S így tovább is folytathatnám a jó tanácsokat. Re-cipé van elég. Fölhasználója még több, Ha már most azt kérdezed nyá

Schneidig egyenruhák jutányosan készíttetnek

WALD JAKAB

egyenruházati intézetében

KASSA, Főutca 6. szám.

Egyéves önkéntesek figyelmébe!

Négy kiállításon kitüntetett elsőrendű szabász.

kek kirekesztésére csak akkor gondolhatunk, ha azokat a honival a szükséglet kielégítő fedezése mellett pótolhatjuk. Célját a legnemesebb buzgalom sem szolgálhatja okosság nélkül. Ha bárminő selejtes szükségleti cikket csak azért karolnánk fel, mert honi, a szédlegesnek egyengetnök az útját. A honi ipar pártolása hazafias kötelesség, de csak akkor, ha a becsületes igyekezetet, a derék nemzeti munkát istápoljuk általa. A pártolás a munkakedv, a vállalkozási szellem sarkanytyuja legyen, ne az egészségtelen spekuláció.

Buzdító példákat, nagy tanulságokat nyújt e tekintetben a történelem, hogy nemzetek, amelyek idegen népek gazdasági jármában nyögtek, miképpen szabadtették fel magukat. Két példára hivatkozunk most hevenyében. Igaz, hogy azoknál a kezdeményezők bölcs uralkodók voltak, de a tanulságok, amelyeket merithetünk nagyon kapacitálók.

(Folyt. köv.)

— szept. 17.

Politikai előkészületek. A jövő hét közepére a Tisza-kormány tagjai ismét teljes számmal Budapestre gyülekeznek össze. Visszaérkezik a fővárosba Tisza István gróf miniszterelnök, aki geszti birtokán időzik, hazáján Tallán földművelésügyi miniszter is, aki a Felvidéken szerez igen értékes tapasztalatokat. A kormány előreláthatólag csütörtökön miniszteri tanácskozásra gyűl össze. E minisztertanácsnak tárgya lesz az 1905-ik évi előirányzat megállapítása. A jövő esztendői költségvetést az egyes szakminiszteriumok már régebben átküldötték a pénzügyminiszternek, aki azok alapján az egész költségvetés összeállítását be is fejezte. A jövő heti minisztertanácsban Tisza István gróf előreláthatólag azt az örövendés elterjesztést teheti a kabinetnek, hogy az olasz-magyar-osztrák kereskedelmi szerződést aláírták. — A képviselőház őszi ülészakának programja hovatova kezd kibontakozni az ismeretlenség állhatatlan homályából. Immár bizonyos, hogy a kormány haladéktalanul tárgyalatni fogja a jövő évi budgetet, hogy mindenekelőtt is azt tető alá hozza. A

jas olvasó, mi az oka annak, hogy az ily módon született nóták még is elkelnak, divatosak válnak? — azt felelem, hogy megromlott a zenei ízlésünk.

Hogy zeni ízlésünk tényleg megromlott, semmi bizonyítja jobban, mint az a körülmény, hogy a „Sujt az átok” kezdetű 3/4 ütenyben irt — horribile dictu — úgynevezett népdal gyorsabban terjedt, mint a kolera, vagy pestis.

Zenei ízlésünk megromlásának egyik főokát keresd a cigányban és a modern magyar népdal szerzők egy bizonyos seregében. Követeld meg a cigánytól, hogy régi nótát — ezek alatt klasszikus tökéletességű és szépségű dalainkat értem — huzzon minden cikronya nélkül s óvatosan, kesztyűs kézzel nyúlj a mostani maszlaghoz. Ne szeresd a *naturalista zongorajátszót*, mert ez téveszti meg leghamarabb és legkönnyebben ízlésedet. Ha időd és körülményeid engedik, fordulj a magyar zene régi termékeihez. Ugy jársz, mint a szomszjas vándor, ki a hús forrás vizétől éled.

Végül arra kérlek, ne gondold, hogy tollamat az irigység, vagy harag vezette. Tévednél. Sine ira et studio irtam ide le egyet-mást, amiről gondolkodni nemcsak érdemes, de kötelességünk is volna.

dolog természetében rejlik azonban, hogy a költségvetés haladéktalan előterjesztése esetére is legalább egy havi időt kell azonban engedni a pénzügyi bizottság tárgyalására, hogy nov. közepe előtt budget-tárgyalás a ház plénmájában alig kezdődhetik.

Ilyképen a Háznak négy heti ideje marad egyéb tárgyak elintézésére. Ugy halljuk, hogy tárgyalni fogják, mint a fontosabb tárgyak legelőjét, az új népközlési törvényjavaslatot, melyet Berzeviczy Albert val. és közoktatásügyi miniszter az összeülő képviselőháznak már legelső ülésén be fog terjeszteni.

Ez a törvényjavaslat értesülésünk szerint erős politikai mozgást kelt a szász nemzetiségű képviselők csoportjában. Ezek a képviselő urak és választók is nagy elégtelenséggel látják a magyar nyelv új és új ténfoglalást, melyet a javaslat erősít és elősegít. Epen ezért semmiesetre sem hajlandók a kormány törvényjavaslatát elfogadni, sőt állást is fognak az ellen foglalni a Ház tanácskozásaiában. Ugy értesülünk, hogy a szász képviselők, akik tudvalevőleg ez idő szerint a szabadelvű párt körébe tartoznak, engedelmet szándékoznak kérni Tisza István gróf miniszterelnöktől, hogy a népoktatási törvény javaslat ellen sorakozhassanak, sőt ez ellen fel is szólalhassanak. Ha a kormányelnök ezt a párt kötelekében való maradással összeférhetőnek nem találja, a szász képviselők valamennyien ki fognak lépni a szabadelvű párt köréből.

Még tájékozott körökben is meglepetést kelt annak a híre, hogy az új véderő törvény még ez évben a Ház elé kerül. Ez a kiegyezés elhalasztását jelenti, úgy hogy bizossággal állítható, miszerint kiegyezési vita fog alkalmat szolgáltatni a kiegyezési kérdés megvilágítására.

Október hó legelején Bécsben a külügyminiszteriumban közös értekezlet lesz, melyben megállapítják a német szerződési tárgyalásokra megbízottainknak adandó utasításokat. A német tárgyalások októberben fognak kezdődni s megbízottaink ugyanazok lesznek, akik a monarchiát az olasz tárgyalásoknál is képviselték.

VÁRMEGYE ÉS VAROS.

Városi közgyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

Sátoraljaujhely, 1904. szept. 16.

Folyó hó 16-án délután tartotta Sátoraljaujhely város képviselőtestülete rendkívüli ülését. A városatyák a kedvezőtlen, esős időjárás miatt csak gyér számban gyűltek egybe a város tanácstermében. Alig huszonegyen ültek a zöld asztalok körül, de a csekély szám dacára a tanácskozás mindvégig élénk volt és korántsem emlékeztetett a külső időjárásra, az utca képére, ahol csak úgy szakadt az elköve érkezett eső.

Kévessel 3 óra után nyitotta meg Székely Elek polgármester a képviselőtestület ülését és napi rend előtt bejelentette, hogy a kir. pénzügyigazgatóság a bor- és husfogyasztási adók biztosítása végett f. hó 20-án tárgyalást tart, melyre a képviselőtestület a polgármestert küldte ki és a tárgyaláson való megjelenésre fölkérte id. Meczner Gyula és dr. Buza Barna képviselőtestületi tagokat is.

A tárgysorozat első pontjaként Polgár Sámuel és mészáros-társainak ajánlatát tárgyalták, akik a bereczki-dűlőben fekvő városi rét legeltetésére 200 korona évi bért ajánlottak föl. A képviselőtestület a tanács által javasolt 400 korona bérért adta ki a legelőt; egyben utasította a tanácsot, hogy jövőre nézve a bereczki-rét takarmánytermését a város árverés útján fogja bére adni.

A heti és országos vásárok felállítására érdeklődés a város fölött annak idején a kereskedelmi miniszterhez, hogy a szomszédos Kassa, Ung-

vár és Munkács városokból indítson úgynevezett petrezselyemvonatot Ujhelybe. A miniszter most leirt a városhoz, hogy a kérelemnek nem tehet eleget, mert a vonatok így is minden irányból arra az időre érkeznek ide, mikor a heti és egyéb vásárok kezdetüket veszik. A képviselőtestület a leiratot tudomásul vette, minthogy azonban a népes Bodrogköz felől még sem érkeznek olyan alkalmas vonatok, melyekkel a város falusi népe bejöhethetne, — elhatározta, hogy ismét fölír a kereskedelmi miniszterhez és kérni fogja, hogy a reggeli csap-sátoraljaujhelyi gyorsvonatot személyvonattá változtassa, s hetenkint kétszer, hetivásárok napján petrezselyem-vonat indítását engedje meg.

Ezzel kapcsolatban szólalt föl Rutkai Mór képvis. tag, m. á. v. műhelyfőnök és arra kérte a képviselőtestületet, hogy a gyártelep feé vezető út mentén huzódó két járda — tekintettel a jelenlegi nagy és napnap mellett fokozódó személyforgalomra — köveztessék ki mielőbb. Székely Elek polgármester méltányosnak találta fölszólaló kérelmét és készsége igérte meg, hogy a kérdéses utca mindkét oldali járdája — az általános kiváncsolomhoz képest — lehetőleg még ez év folyamán ki fog köveztetni.

Dr. Szöllösy Lipót nyugalmazott m. kir. honvédfőtörzsorvos községi köteléki díjára vonatkozólag — a felebbezés elutasításával és Némethi Bertalan indítványával szemben — a képviselőtestület a tanács határozatát fogadta el.

Özv. Sztrapkovits Imréné, volt nagyközségi pénztárnok özvegyének folyó évi augusztus hó 1-étől évi 380 korona nyugdíjat szavaztak meg.

Tárgyalás alá került azután a pénzügyi bizottság javaslata a gimnáziumi játéktér létesítése tárgyában. A képviselőtestület többek hozzászólása után megbizta a polgármestert, hogy keressen egyelőre az ifjuság részére alkalmas játéktér és lépjen annak idején érintkezésbe a főgimnázium igazgatóságával.

A pénzügyi bizottság javaslatára egy írógép beszerzését határozták el, továbbá egy 800 korona fizetéssel és 200 korona lakbérrel javadalmazott közigazgatási gyakornoki állást rendszeresítették, akit a város adóhivatalába osztanak. Az új állás rendszeresítése ellen Némethi képvis. tag fölszólalt ugyan, de Székely Elek polgármester és id. Meczner Gyula képvis. tag felvilágosító válasza után 13 szóval 9 ellenében az új állás rendszeresítése mellett határozott a képviselőtestület.

Ezzel a tárggyal kapcsolatban Dr. Buza Barna indítványozta, hogy a hivatalos órákat változtassák meg olyképen, hogy reggel 8—12-ig és d. u. 2—5 óráig tartson a munkaidő, mert így — szerinte — az fog elértetni, hogy a hivatalnokok egy órával több munkát fognak végezni. Minthogy azonban sokan abban a véleményben voltak, hogy kellő szorgalommal ugyanennyi munka végezhető el 6 óra alatt is mint 7 óra alatt, mert a 6 óra munkaidő közé esik a délutáni 12—2 óra, amikor tudvalevőleg a felek nem zaklatják a tisztviselőket, — és viszont a délutáni munkaidő mellett kellő szorgalom nélkül olyan eredmény sem érhető el, sőt a felek járását tekintve, a dolog-idő rövidebb lesz, — az indítvány fölött határozatot egyelőre nem hoztak.

Geesei Jenő második adótsízt fizetését — beadott kérvényére — 16 szóval 3 ellenében 1300 koronáról 1600 koronára emelték. Ugyancsak kedvezően intézék el Hrabács József és társai II. oszt. hivatalszolgák fizetés-felemlés iránt beadott kérvényét. Szóval tegnap a kevés számból álló képviselő-testület ritka adakozó kedvében volt: állást rendszeresített és fizetések emelt.

A szemlék díjait akként szabályozták, hogy nagyobb építkezéseknél

tartandó szemlék után 14 korona, kisebb építési szemlékért pedig 6 kor. díj fog a felek által fizettetni.

Oláh János birtokos részére kártalanítás fejében 4 darab kerítés-oszlopot ad a város.

A villanytársaságnak a világi-tási díjak felemléséről beadott jelentését a képviselő-testület tudomásul vette, és egy villanyosvilágítással működő toronyóra létesítése iránt intézkedett.

Fél hat óra előtt járt az idő, mire a tárgysorozat végére értek és elnöklő polgármester az ülést bezárta.

(Kinevezések.) Gr. Hadik Béla főispán Bernáth Béla szolgabíró tiszteletbeli főszolgabíróvá, Bérczy István kolohosszamezői és dr. Némethy Andor budapesti lakost pedig közigazgatási gyakornokká nevezte ki.

(Áthelyezés.) A földművelésügyi m. k. miniszter Makay Miklós sztropkói járási m. k. állatorvost Mezőbörnyesre (Kolozsvármegye) áthelyezte. Az ekként megüresedett sztropkói járási m. k. állatorvosi állásra a főispán ideiglenesen Horgoványi József varannói járási állatorvost helyettesítette.

(Szabadságolás.) Az alispán Lukács Béla közigazgatási gyakornoknak folyó hó 15-étől f. hó 29-ig, Görgey Géza IV. aljegyzőnek pedig szept. 15-től — október 13-ig terjedő szabadságot engedélyezett.

(Kataszteri becslési munkálatok.) A kataszteri becslési munkálat valószínűleg szeptember hó 20-ik napjától a szőlőbirtokokra fog foganatosítani. Figyelmeztetnek a szőlőbirtokokosok, hogy a becslési foganatosításnak ideje alatt vagy személyesen, vagy megbízott által szőlőjükben tartózkodjanak s a becslésnél érdekeiket képviseljék, mert a mulasztásból eredő joghátrány csak nagyobb költséggel lesz helyrehozható.

(Egyezkedési tárgyalás.) Sátoraljaujhely városára nézve az állami borital és husfogyasztási adók és ezekkel kapcsolatosan városi bor- és husfogyasztási, illetve szesz fogyasztási adópótlékok az 1905. illetve 1906. és 1907. évekre való biztosítás céljából a város közönségével, avagy az adóköteles felekkel megejtendő egyezkedési tárgyalás a városház tanácstermében f. évi szeptember 30-án d. e. 9 órakor fog megtartatni.

HIREK.

— Mai vezércikkünkre, — melynek első részét e számban közöljük — felhívjuk olvasóközönségünk figyelmét és érdeklődését. Dr. Kossuth János e kiváló tollal megirt cikksorozatában a magyar ipar pártolásának égető, elhalaszthatatlan szükségességére hívja fel a figyelmet, de minden mondata, mit e tárgyban megconstruál: az ujszerűség jellegével bir a bennök foglalt propozíciók ujszerűségénél fogva. Nem elcsépelet frázisokat, hangzatos, de alapszabán semmitmondó jelszavakat fog találni e cikk keretében az olvasó, de tartalmaz, logikus fejtegetést, mely egyébként is Kossuth János minden írásának erősen jellemző vonása.

— Lelkészi kinevezés. Dr. Árvay-Nagy Bálint homonnai róm. kath. hitoktató Sárospatakra áthelyeztetett.

— Adomány. Az első magyar ált. biztosító társaság az ujonnan alakult homonnai önkéntes tűzoltó egyesületnek 40 korona összeget küldött.

— Kossuth Lajos atyjának háza Sátoraljaujhelyben. Az „Adalékok” most megjelent szeptemberi füzetének szerkesztői postájában Dongó Gy. Géza, az „Adalékok” szerkesztője igen érdekes közleményt tesz közzé, melyet szösz szerint itt közlünk: „Sátoralja-Ujhely „Örökvallások”-ról

szülő
erre a
(febr.
lakos
Fiskál
Sigmó
Borbál
ban,
házoka
keletrő
Serfőz
és Gá
Ns. T
dussai
Nts. v
és Hí
Asszo
2,500
vincul
solhata
Lajos
lei ott
máig n
innen-
hiszem,
rosrészt

főn, f.
a bünt
népies
veznek
izr. ter

gyogó
boltoza
még. A
lágos,
házak
„nyár”
höz m
kerti h
minde
erősen
előtt,
dult n
tással

ken re
gott a
lyén.
gett,
hákb
volt a
aztán
tal s
sötéts
kikes
esett
a ver
izzó

olvasó
lékezt
melye
nyes
thal
lakás
ler J
szárm
berek
a rend
a kir.
szék
háza
betörd
összev
vári f
ter é
Kassá
fedez

kömv
esküd
Bertá
meste

adtun
lenség
Nagy

A vo
csoltá
ben
kást,
ták.
térd

szóló jegyzőkönyvében bukkantam erre a becses följegzésre: „26-a Febr. (febr. 26-án) 1808. Most Varannón lakos Méltóságos Gróff Barkóczyak Fiskálissa, Nzttes és Vitézlő Rác Sigmund Ur és élete párja, Ns. Vitéz Borbála Asszony, eladták Városunkban, a' Barátszeri Úttában lévő házakat, mellynek szomszédai: napkeletről Közönséges Útza, s Délről Serfőző Pál, nyugotról Bajer, András és Gáspár Mihály özvegye; Eszokról Ns. Török József Ur Házaik s' fundussaik, ugyan Városunkban lakos Nts. vitézlő Kossuth László Urnak, és Hitvesének, Ns. Véber Karolina Asszonynak Két ezer öt száz Nro 2,500 R. (rénes) forintokon, szokott vinculum alatt, örökösen és megmásholhatatlanul.“ — Az a ház Kossuth Lajos gyermekkori lakóháza, édes szülei otthona, hogy meg van-e még, máig nem tudtam kinyomozni. Akkor, innen-onnan 100 évvel ezelőtt, úgy hiszem, hogy a „Kuti“ nevezetű városrészben volt.“

— **Jomkipur.** Az izraeliták hét-főn, f. hó 19-én ünneplik Jom-kipurt, a bűnbánás és vezeklés ünnepét, mit népies nyelven hosszú napnak neveznek. Vasárnap este 6 órakor az izr. templomban Kol-Nidre ima lesz.

— **Ősz felé.** Egyik-másik nap gyógyító verőfényével, derült, kék égboltozatával a nyár illúzióját kelti még. Az utcákon is itt-ott látni világos, nyári toailetteket; a kávéházak előtt még az utcán van a „nyár“, a vendéglőkben is jobb ügyhöz méltó kitartással ragaszkodnak a kerti helyiségek fenntartásához, amde mindez nem változtat a tényen, hogy erősen haladunk az ősz felé. Tegnapelőtt, esütörtökön este hűvös eső indult meg és tartott kevés megszakítással egész éjszaka. Tegnap, pénteken reggel igazi őszi hangulat borongott a városra és az emberek kedélyén. Fölöttünk szürke égbolt terjengett, lent az utcán szürke őszi ruhákban jártak az emberek. Szürke volt az emberek hangulata. Délben aztán a szürkéség egy pár árnyalattal sötétebb lett, a fellegek komor sötétségbe mentek át és erősen nekieserdedve, esni kezdett az eső és esett órászámra. Most is esik. Vége a verőfényes, napos — de a forró, izzó — napoknak is. Itt az ősz.

— **Elszállított rabok.** Lapunk olvasói bizonyára vissza fognak emlékezni arra a szenzációs betörésre, melyet a folyó év június havában fényes nappal követtek el dr. *Rosenthal* Sándor ügyvéd Korona-utcai lakásán. A két betörő tolvajt: *Dienstler* Jakab és *Bogen* Wolf galicai származású rovvott előéletű fiatal embereket még a betörés napján elfogta a rendőrség és vallatóra fogta. Innen a kir. ügyészséghez, majd a törvényszék elé kerültek, ahol 4—4 évi fegyházra ítéltettek. A két veszedelmes betörőt folyó hó 12-én szállították ősszevasalva, erős fedezettel a lipótvári fegyintézetbe. Egy fogházörmester és négy börtönőr kísérte őket Kassáig, ahonnan kassai börtönőrök fedezete alatt Lipótvárra továbbítják.

— **Esküvő.** *Batitz* Gyula helybeli közművesmester f. hó 17-én délután esküdtött örök hűséget *Dráveczky* Bertának, *Dráveczky* András cipész-mester leányának.

— **Hivatásának áldozata.** Hirt adtunk arról a borzalmas szerencsétlenségről, mely a nagy állomáson *Nagy* Ferencz helybeli kocsitól érte. A vonat kerekei annyira összeroncsolták a hivatásának teljesítése közben szerencsétlenül járt vasuti munkást, hogy mindkét lábát vágni akarták. Az egyiket, melyet a kerekek térdén alól összezuztak, amputálták is,

a másikon azonban nem végezheték el a veszedelmes műtétet, mert az iszonyuan megesonkított ember a halálos sérülés és nagy vérvesztés következtében kórházba történt szállítása napján, délután 3 óra tájban kiszenvedett.

— **Zemplénmegye tüzkára.** A m. kir. központi statisztikai hivatal szerint a magyar birodalomban 1904. évi július hóban 2146 községben 3108 tüzeset fordult elő 8824 károsulttal és 13.281,824 korona károsszeggel. Ebben az összegben Zemplénmegye 711.330 kor. károsszeggel szerepel.

— **„Rákózei szüret“ ünnepély Tokajban.** Tokaj város egy nagyszabású szüreti, ünnepélyt fog rendezni „Rákózei szüret ünnepély“ címmel. Az ünnepély rendező bizottsága erősen készül az ünnepségre s fáradhatatlanul dolgozik. Tokajból írják, hogy legutóbb az ünnep tisztikara is megalkult és elnökké Dr. Kröczér László, pénztárossá Hass József, ellenőrré Römer Sándor, jegyzővé Dr. Szécsén Vilmos választott meg. Az ünnepély sikerének biztosítása végett megóhajtja nyerni a bizottság a helybeli és a hegyaljai nagybirtokosok, valamint a hegyaljai pénzüntézetek és a Zemplénmegyei gazdasági egyesület anyagi hozzájárulását is s ezért ezekhez külön felhívást intéz. A védnökséget *Bernáth* Béla országgyűlési képviselőnek ajánlják fel, aki szőlészeti és borászati akcióknak mindig buzgó vezére volt.

— **Megégett gyermek.** Bodzásujlakon folyó hó 10-én ismét szerencsétlenség történt, melynek tulajdonképeni előidézője az augusztus hó 18-án dühöngött tűz volt. A nagy tűzben ugyanis leégett *Lajos* Gergely háza is, mely padlás és tető nélkül maradt. *Lajos* Gergelynek egy 2 éves fia a padlás nélküli konyhában, a takaréktűzhely körül játszott, miközben az erős légáramlat egy kipattanó szikrát ruháskájára sodort, amitől a gyermek ruhája nyomban tüzet fogott. Mire segítségére értek, teste már iszonyuan össze volt égve. A kis gyermek azután nagy kínok között, folyó hó 14-én kiszenvedett. A helyszíni szemle és boncolás megejtése végett folyó hó 15-én Bodzásujlakon volt *Keresztessy* Lajos vizsgálóbíró, dr. *Lócherer* Lőrinc, dr. *Mandel* Jakab orvosok és *Olchváry* Dezső kir. alügyész *Moskovszky* Lajos jegyzőkönyvvezetővel.

— **Színészet Szerencsen.** *Pilisi* Lajos színigazgató, ki jelenleg Sárospatakon tartja élénk pártolás mellett előadásait, folyó hó 20-án Szerencsen kezdi meg néhány hétre terjedő színi szezonját.

— **Behozzák a két éves katonai szolgálati időt.** A honvédelmi miniszternek még ez év folyamán be kell nyújtani az új véderőtörvényjavaslatot. A két honvédelmi miniszter végleg elkészült az előmunkálatokkal. Az új javaslatban benne van a két éves szolgálati idő is.

— **Tüzek.** Márkon e hó 12-én este *Csira* József kertjében egy még ki nem eséptelt kazal termény gyuladt ki, amelyet megmenteni nem lehetett. A kár 1000 koronánál nagyobb s miután a termés biztosítva nem volt, nem is fog meglélni. — **Labore-Volyán** a múlt héten szintén tűz volt és *Sztaruch* Mihály gazdaember háza égett le. A község lakosai a tüzet, még mielőtt az terjedhetett volna, lokalizálták. — Folyó hó 12-én *Iske* községét pusztította el a tűz. A pusztító elem, mely *Orosz* Péter odaváló gazdaember eszűjében keletkezett, sok gazdának minden betakarított életműjét és takarmányát pusztította el. Az összes kár körülbelül 30.000 kor. Biztosítva kevés volt.

— **A nehéz levél.** Dolga akadt az atyafinak a városban, hát egyuttal levelet is vitt a postára, katonasorban levő fiának. Ajánlva akarta

feladni a vaskos levelet és illendőkén „fölstemplizte“, azután pedig nagy alázattal odanyújtotta a postásnak, hogy adna róla „recefcét.“ A postás látja, hogy a levél nehezebb a rendesnél, visszaadja az öregnek:

— Nehéz a levél, atyafi! Ragaszson még rá egy tíz filléres bélyeget.

A magyar nagy ügyvel-bajjal előkotorászott a zsebkendő sarkából tíz fillért, felragasztotta a bélyeget, s újra beadta a levelet a postásnak. ki természetesen már most annak rendje-módja szerint el is bánt vele. Mikor azonban rendben voltak, oda szól a postásnak az atyafi:

— Hát megkövetem átossággal: már most könnyebb az a levél? Hiszen most még nehezebb!

— **Betörés a vidéken.** *Amsel* Herman possai lakos kárára hétfőn éjjel valószínűleg oláh cigányok 700 korona értékű ruhát loptak el. Az örmezői esendőség nyomozza a tetteseket.

— **A postások fizetés pótléka.** A kereskedelemügyi miniszter ez év elején rendeletet intézett a posta és távirtdahivatalokhoz, melyben azokat az iroda-átlány felhasználásánál takarékososságra inti. A rendeletet azzal okolta meg a miniszter, hogy a megtakarított összeget a tisztviselők között óhajtja szétosztani. — Amint most értesülünk, a megtakarított összeget november folyamán osztja szét.

— **Kutbaesett gyermek.** E hó 11-én a nagymihályi izr. templom udvarán levő kutba *Berkovics* Márk fuvaros hat éves kis fia beesett. A szerencsétlenséget észrevették és a kis fiút, mielőtt még komolyabb baja lett, kimentették a halál torkából.

— **Véres verekedések.** Sámogyon e hó 8-án *Maliczky* Vojtek ottani lakost *Komár* János úgy elverte, hogy életben maradásához kevés a remény. A csendőség a dühöngő embert feljelentette a kir. ügyészséghez. — Nagy-Azaron a múlt héten *Ősze* Antalt, amint *Gálszécsről* hazafelé jött, a sz-ujfalusi legények megtámadták és annyira összeverték, hogy életben maradásához nincs remény. A csendőség nyomozza a tetteseket.

— **Uj ovoda.** Nagymihályban, a gr. *Sztáray* Antal-főle alapítványból fölépült ovodát a jövő hó folyamán ünnepélyesen megnyitják és átadják rendeltetésének.

— **Halálos baleset.** Dargó községben *Tirpák* János gazdaember kedden leesett padjának a lépeszetéről és oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy rövid kilődás után meghalt.

— **A szimuláns.** Egy fiatal suhancot kísérték be a rendőrségre. Mindenfelé koldult a városban, jelek segítségével, mert azt írta papírra, hogy ő süket-néma. Ugyanezt állította a rendőrségen is, ahol szintén írásban egy kalandos történetet mondott el. Állítólag Sörös Kálmánnak hívják és egy „jäger“ nevelte fel Kis-Komáromban egy erdő közepén. Ez a „jäger“ tanította meg írni is. A kapitány gyanuba vette Sörös Kálmánt, hogy csak szimulálja a süket-nemaságot és szóra akarta bírni, de a suhanc konokul hallgatott. Egyszerre oldalról rákiáltott a kapitány: — Elmehetsz!

A süket-néma megfordult és ment. Azaz ment volna, de megfogták és itt fogják tartani, amíg eltoloncolják. Hogy nem süket-néma, az most már bizonyos, sőt az is valószínű, hogy börtönben is ült már, mert mikor kihallgatásra vezetik: mindig illetudóan hajítja meg magát a kapitány előtt. Ilyesmire a börtönben oktatják ki a hasonló embereket.

— **Katonai átvonulás.** Az Ungváron állomásozó 66. gyalogezred három zászlóalja e hó 8-án átvonult a Homonna melletti *Peties* falun és ott pihenőt tartott. Az ezred ott időzése alkalmával Szirtalján térenét is adott és pénteken reggel Szinna felé ment, onnét *Berezán* át Ungvárra tért vissza.

— **Mennyit keres egy munkás Zemplénmegyében?** A földmivélségi miniszter „Mezőgazdasági munkabérek 1902. évben“ címen könyvet bocsátott ki. E könyvben foglalt adatok szerint a Tisza jobb partján, tehát Zemplén, Bereg, Borsod, Gömör, Sáros, Szepes és Ungvármegyében a különféle munkával foglalkozó munkás évi átlagos keresete 330 kor., — a szőlőmivélséssel foglalkozóé 356 kor., — a dohánytermesztéssel foglalkozóé 757 kor. (ha az egész család dolgozott), az erdei munkásé 369 kor., — a kubikmunkásé 343 kor. volt.

— **Dunky fivérek** cs. és kir. udvari fényképészeknek rendes két heti kirándulásukon kívül, ami legközelebb szept. hó 18. és 19-én lesz, egy állandó megbízottjuk van itteni műtermükben és így levételek minden nap eszközöltetnek.

IRODALOM.

Ha tudnák . . .

— Heine. —

Ha tudnák a kis virágok,
Mily nagy szívem kinja:
Mind gyógyitná fájdalommat
S velem együtt sírna.

S ha tudnák a csalogányok,
Mily bus vagyok s beteg:
Vidám szívvel zengenék
Üdítő éneket.

S hogyha tudnák bumat az ég
Fényes csillagai:
Leszálnának a magasból
Engem vigasztalni.

Bumat ezek nem tudhatják,
Azt csak te ismered,
Ki egymagad széjjeltéped,
Széttéped szívemet!

Csura Miklós.

— **Hám Sándor költeményei.** *Hám* Sándornak, a köztisztviselőben állott kegyesrendi tanárnak válogatott költeményei legközelebb kerülnek ki a sajtó alól. Fölhívjuk a „Zemplén“ olvasóközönsége figyelmét a becses költemény kötetre. *Hám* Sándor mély költői lelkének hű tükré e kötet, melynek előfizetési ára két korona. Bolti ára magasabb lesz. A költeménykötet tiszta jövedelme *Hám* Sándor siremlékére fordítatik. Kegyesrendi célt szolgál mindenki, ki filléreivel hozzájárul a jölelkü tanár emlékének megörökítéséhez. A kötetben megjelenik a költő arcképe és dr. *Perényi* József által megzenésített egyik bordala is. Előfizetéseket még mindig elfogad dr. *Perényi* József, a kötetnek sajtó alá rendezője és *Löwy* Adolf könyvkereskedő. Fölhívjuk egyszersmind azon tisztelt olvasóinkat is, akiknél még vannak előfizetési izek, hogy azokat minél előbb dr. *Perényi* József kegyesrendi tanárhoz küldjék be. — Gyűjtő-ivekkel még szolgálhatunk.

— **Az „Adalékok Zemplénvármegye Történetéhez“** c. havi folyóiratunknak 1904. évi, egyszersmind a X. évfolyamnak *julius* és *augusztusi* füzetei a következő tartalommal jelentek meg: 1. *Zsigmond* király megújított adománylevele Ujhelyről 1401-ből Latinból: *Dongó* Gy. Géza. — 2. Zemplénvármegye történeti földrajza (LXIV.) Borsi. (4. folyt.) Irta: *Dongó* Gy. Géza. — 3. Zemplénvármegye politikai és helyrajzi ösmertetése. (96. folyt.) Latinból: *Matolai* Etele. — 4. Történeti jegyzetek Zemplénvármegyéről. (97. folyt.) Latinból: *Dongó* Gy. Géza. — 5. Tokaj város leírása. Irta: *Speck* Lajos (4. folyt.) — 6. Olasz-Liszka Diariumából. (XVII.) Közli: *Dongó* Gy. Géza. — **Levelesláda.** 7. Adatok S.-A.

Ujhely XIV—XVIII. évszázbeli birtoktörténetéhez. (I. Közl.) *Dongó Gy. Géza.* — 8. Sztropkó és tartozékainak céhbeli szabadalmi 1575-ből (II. folyt. és vége) Latinból: *Virág Pál dr.* — 9. Egy adat Nagy-Toronya XVI. évszázbeli birtoktörténetéhez. Közli: *Hidegpataky Antal dr.* — 10. A Rákóczi-adománylevelekből (XL.) Közli: *Karsa Ferenc.* — 11. Rákóczi-adománylevelekből. (XLI.) Közli: *Andrko János.* — 12. Sátoralja-Ujhely város évkönyvéből. (VI.) Közli: *Dongó Gy. Géza.* — 13. Az istenkáromló büntetése 300 évvel ezelőtt Közli: *Dongó Gy. Géza.* — 14. Szent-Iványi János báró levele. Ismerteti: *Feöldi Doby Antal.* — *Irodalom.* 15. Könyvismertetés (Nagy Képes Világtörténet). — *Tárca.* 16. *Mixtura* (II.) Irta: *Szemeré Miklós.* Közli és magyarázza: *Dongó Gy. Géza.* — 17. *Kossuth Lajos tüzoltói Irta: Dongó Gy. Géza.* — 18. A szerkesztő póstája. — 19. Hibaigazítás. — A havonként 2-ivén megjelenő „Adalékok“ előfizetése egész évre (12 füzet) csak 6 K. — *Melegen ajánljuk mindenkinek, akit vármegyénk viszontagságos története érdekel; főképp pedig ajánljuk a vármegyébéli községek figyelmébe, mivelhogy ebben az évfolyamunkban is folytatódik a községeknek külön-külön történeti és helyrajzi ösmertetése.* — Az előző évfolyamokhoz díszes könyvtáblakkal még szolgálhatunk. — *Ennek az ára 1 kor. 80 fillér, postai küldéssel: 1 kor. 90 fillér.*

A modern Magyarország. A XIX. évszázad politikai, gazdasági és szociális nagy mozgalmainak hullámai az évszázad első negyedében érik Magyarországot. Az 1825-iki országgyűlés kiindulópontja azoknak az eseményeknek, melyekből diadalmasan kelt ki a modern Magyarország. Lassan, de nagy szelleme termékenyítő hatása alatt biztosan halad az érleltető processus, mely a nagy átalakulást megelőzte. — Micsoda utat kellett megtennie ennek az országnak, míg az 1825 előtti állapotokból a modern állam magaslatára emelkedett, felrúházza annak minden attributumával! Micsoda termékenység kellett ahhoz nagy szellemekben, kezdeményező erőben! A magyarok Istene megáldotta ezt az országot, egy évszázadon belül legnagyobb fiait ajándékozván neki. — Magyarország újjáalakulása történelmünk legszebb lapjait tölti be. Ezt az átalakulást, visszapillantással az előzményekre, szereplő férfiaknak hű és biztos jellemzésével, művészi tollal a Nagy Képes Világtörténet most megjelent 208—210. füzetében írta meg Marczali Henrik dr. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik egyetemi tanár, ki egyúttal a kötet írója is. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára, díszes félbőr-kötésben, 16 korona; füzetenként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadónál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest, VIII., Üllői-út 18. sz.) s S.-A.-Ujhelyben Löwy Adolf könyvkereskedése útján, havi részletfizetésre is.

KÖZGAZDASÁG.

* **Különböző takarmány beszerzési források.** A magyar királyi földmvelési miniszter megküldte a Zemplénvármegyei Gazd. Egyesületnek az eladó szalaszemes, gümös és erőtakarmány-félékről hozzá érkezett bejelentések alapján összeállított „beszerzési források“ kimutatását. A bejelentők között van több földbirtokos és magyarországi terménykereskedő is, legtöbbször azonban külföldi. A földmvelési miniszter esetről-esetre közölni fogja a Gazdasági Egyesületekkel a hozzá érkezett bejelentéseket, amelyről a t. Gazdaközönségnek mindenkor készséggel szolgál felvilágosítással a zemplénvármegyei Gazd. Egyesület titkári hivatala, hová — többi közt — vármegyénk területéről — idáig — a következő eladásra

kerülő készletek jelentettek be: *Gf. Andrassy Sándor* uradalmában 2000 m. m. buza és rozs szalma. *Bogvay Zsigmond* sárospataki gazdaságában buza, árpa, zabszalma és törek, finom széna, bükköny, lenese és burgonya. *Rózenthal Lajos* biharomtanyai gazdaságában (N.-Kövesd) 2000 m. m. árpaszalma á 13 kor. 50 fillér és 1500 m. m. zabszalma á 3 kor. árban. *Bessenyei István* migléczi gazdaságában prima széna 5—600 m. m. Nagy-Rozvány községben 3—5000 szekér takarmányozásra teljesen alkalmas gyenge nád. Marhat teleltetésre elfogad: *Bogvay Zsigmond* (S.-patak) ca. 50 darabot, továbbá *Pity Miklós* és fiai (S.-patak) kiszagdák szintén 50 darabot.

* **A takarmányhiány.** Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter két leiratot intézett a zemplénvármegyei gazdasági egyesülethez. Az egyikben tudatja az érdekelt gazdaközönséggel, hogy a takarmányszállítási díjkezdvezményt a *repcemagógácsa-lisztre* is kiterjeszti. A másik leiratban arról értesíti, hogy a teleltetés végett egyik helyről a másikra küldött juhok, szarvasmarhák vasuton kedvezményes díjtétel mellett szállíthatók. A gazdasági egyesületnek azonban igazolni kell, hogy az állatokat csakugyan teleltetésre küldik, miért is a szállítási kedvezményt úgy oda, mint vissza csakis ugyanolyan vagonrakomány állatra érvényes. A legkisebb távolság, aminél a kedvezményt igénybe lehet venni, 150 kilométer.

* **Magyar bortermelők központi szövetkezete.** *Tallian Béla* földmvelési miniszter elnöklete alatt május havában tartott értekezlet elhatározta, hogy a szőlősgazdáknak szövetkezeti alapon való tömörülése iránt akciót indít. A szervező-bizottság most küldötte szét az ezer koronás alapítványi és 200 koronás rendes üzletrész jegyzésére szóló felhívást. Az üzletrész negyede a belépéskor, a többi összeg 15 hónapon belül törlesztendő. Az aláírások Zemplénvármegyében is sikert ígérően indultak. Még ez évben az alakuló ülést is megtartják.

* **Az olasz borvám.** A budapesti bornagykereskedők között e napokban az a hír volt elterjedve, hogy az olasz borvámot illetőleg a jelenlegi statusquot egy újabb évre meghosszabbították. Vármegyénkbeli és városunkból több borkereskedő kérdészködött távirati uton, hogy igaz-e, hogy a provizoriumot meghosszabbították. Biztos értesülést azonban a földmvelési miniszteriumban sem lehetett kapni. Annyit azonban egyes borkereskedők megtudtak, hogy az olasz bor ismét jelentékeny kedvezményekben fog részesülni. Megállapodás szerint négyszáz ezer métermázsas olasz fehér bort bocsátanak be hozzánk a jövő év végeig olyan vámmal, amely a mostani 3-20 forintos kedvezményes vámnál valamivel magasabb lesz ugyan, de jóval alacsonyabb lesz az új autonóm vámtarifában megállapított 60 koronás vámnál.

NYILT TÉR *)

Sátoraljujhely közönségéhez.

— Ki csinálja hát az igazi alföldi kenyeret? —

Néhány nappal ezelőtt kenyérsütődét nyitottam Ujhelyben — melynek produktumairól eddig minden vevőm — *immár 18 városban* — elismerőleg nyilatkozott. Kenyérsütődémet itt a *Juhász Jenő-féle házban* (fő utca 9.) rendeztem be, ahol az alföldi bubos kenyeret most is árusítom. Pár napra rá *Reinitz és Beilusch* aláírással hatszínű plakátok hirdették egy új kenyérsütőde megnyitását,

*) E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

amelynek plakát megírói nekem estek világba kürtölve azt az ostoba hazugságot, hogy az én általam árusított kenyerek minőség tekintetében alább állnak a Galiciából bevándorolt *Reinitz és Beilusch* urak „magyaralföldi“ készítményeinél.

A közönség természetesen most kíváncsi arra, hogy melyik kenyér hát a két készítmény közül az, amelyik megvételre érdemesebb, s hogy a két készítő közül melyik hát az igazi?

Beilusch ur nem régen jött Galiciából és így természetesen csak galicai és nem „magyar alföldi kenyeret“ gyárthat. *Reinitz* urra pedig azt hiszem elég jellemző, hogy ő ennek a *Beilusch*-nak a társa.

Természetesen most az a kérdés jön, hogy ki vagyok én.

En az annyira emlegetett *Gémes* urral voltam egy malomban alkalmazva hosszú ideig. Az én eszmém volt a kenyérsütődék felállítására ugyancsak én voltam az, aki az akkor készült kenyérsütőműveket „*Gémes kenyér*“-nek neveztem el. Ha *Gémes* urnak van neve, azt csakis az én, említett ideámnak köszönheti. *Gémes*-féle kenyeret tehát azóta gyártanak, mióta a kenyérsütőműveket egykori kollegám iránti tiszteletből én ilyennek elneveztem. Egyébként a *Gémes*-ről elnevezett készítményeknek *Gémes*hez annyi közül van, mint a „*Wekerle* gyufá“-nak *Wekerle*hez, vagy a *Kossuth* vászonnak *Kossuth Lajos*hoz. Lehet a kenyér *Gémes*-féle, de lehet azért ehetetlen.

Evidens tehát, hogy én a *Gémes* kenyeret már akkor ismertem, mikor még a *Reinitz* és *Beilusch*-féle kenyérgyártók annyit értettek a kenyérsütőshöz, mint ahhoz a bizonyos hangöntéshez az a bizonyos hajdu.

A *Reinitz* és *Beilusch* plakátjai azt is hirdetik, hogy az én vállalatom az ő vállalatukkal *nem azonos*. Ez tény, és hála Isten, hogy nem azonos, mert jól is járnék én, ha annyira súlydtem volna, hogy a *Reinitz* és *Beilusch*-féle vállalattal lenne az enyém azonos. Ilyen dicsőségekből én nem kérek. Egyebekben a *Gémes*-féle sütési módszerről is papol valamit az a plakát. En *Gémes*-féle sütési módszert nem ismerek el, nálam egy sütési módszer van és ez az, amelyet használnak évszázadok óta, mióta az emberiség kenyérral táplálkozik.

A különbség tehát *Reinitz* és *Beilusch*, meg az én kenyér gyártmányaim között az, hogy a *Reinitz* és *Beilusch* féle kenyerek egy *nemlétező „Gémes módszer“* szerint készültek és rosszak, az én kenyereim pedig az általános módszer szerint készültek és jók. E részben különben a t. közönség már ítélte, amennyiben annak kiváló és általam e helyen is igaz köszönettel meghálált kegye már is elhalmozott rendelkezésekkel. Elég egy egyszerű összehasonlítás s világos lesz, hogy melyikünk a használhatóbb, élvezhetőbb, és jobb kenyérsütőműve.

A plakát azt is hirdeti, hogy *Gémes* velem összeköttetésben nincs. Ami ezt illeti, nekem nem kell szorulnom a *Gémes* tekintélyére, s én még *Gémes* lisztet sem veszek, ha az nem megfelelő — de azért az én produktumaim minőségre vannak oly jók, mint *Gémes* készítményei, és minden esetre jobbak — s ezt hangsúlyozom, mint *Reinitz galicai mintaszertint* „magyaralföldi“ kenyérsütőműveit, melyek mindenféle *Gémes* vonatkozásuk dacára is az igaz, magyar alföldi kenyérnek szánadó torzalakjai.

A bűnvádi feljelentésről pedig inkább nekem van alkalmam beszélni, mert azt én tettem meg *Reinitz* és *Beilusch* urak ellen, kik a velem való tollharcot akarnak maguknak reklamot és nevet csinálni.

En ezt készítményeim jóságával akarom elérni és ilyes aljas orvítama-

dások nem fognak utamról letériten s a m. t. közönséget pedig ilyes fondorlat nem lesz képes reábirni, hogy *rosz kenyeret* vegyen csak azért, mert ráfogják, hogy *Gémes* féle, mintha ennek az urnak legalább is külön, *patentirozott* kenyérsütési módszere volna.

A személyem ellen intézett támadásokra pedig feleletem az, hogy valakinek személye ellen támadni az aljas orvítamadók, és a telhetetlen dühökben toporzékoló himpellérek közönséges, becsületéztés nélküli, általam megvetett eszköze.

Ez az én végső mondanivalóm ez ügyben. Egyebekben pedig készítményeim jósága, kiváló volta fogja megmutatni, hogy érdemes voltam e eddig is a közönség bizalmára. Fő-üzletem *Juhász Jenő* házában fő-utca 9. alatt van.

Teljes tisztelettel:

Berger Ármín.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.

H. Gy. Bpest. Majd átolvassuk. Két levél. Nem közölhető. Mäskor levélet bolygogol lassa el. Érdeklödó Z.-Szinnä. Teljesen el van látva ilyenekkel az egylet. B. Bpest. Ürményi József a tanára.

Kiadóulaidoms: **Éhler Gyula.**

HIRDETÉSEK.

Eladó

a *Vályi István* örökösei tulajdonát képező, *Klastrom*-utczában lévő 916. és 917. számú két lakó ház, akár együtt, akár külön-külön. Bővebb felvilágosítás **Dr. Hornyay Béla** urnál kapható.

Értesítés.

Van szerencsém *Sátoralja-Ujhely* és környéke nagyérdemü uri közönségének becses tudomására hozni, hogy

az őszi és téli idényre

a legdivatosabb angol, francia és honi gyártmányu kelmék már megérkeztek.

Készíték: **felöltöket** és **homelton kabátokat**; továbbá **ulster** és **télikabátokat** a legfinomabb újdivatu kockás és csikos szövetekből; valamint a **legújabb divatu öltönyöket**.

Dus választékban állandó rakárt tartok: **szőrmeárukban**, ugyanint a legfinomabb **bieber**, **szilcskin** és **nutria-gallérokat** és béléseknek teljesen megfelelőket.

A n. é. közönség további becses pártfogását kérve maradtam

kiváló tisztelettel:

Sant Mór

angol férfi-szabó.

Sátoraljujhely, Rákóczy-utca.

Hordóraktárnak

alkalmas s a *Nagyuj-utczában* lévő 5 világos pincze-szoba jutányosan kiadó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Czimbalmos játékosban
= alapos oktatást nyernek =
= úgy kezdők mint haladók =

Werner Sárka
okl. czimbalom tanár-művész

CZIMBALOM
= MAGÁNISKOLÁJÁBAN =

Sátoralja-Ujhely, Kazinczy-utca
(Haas Adolf-téle házban)

A beiratkozások folyó szeptember hó 1-én megkezdődtek.

Állandó bizományi raktár:
Schunda V. József es. és kir. hangszergyáros és a pedálczimbalmok feltalálójának legjobb minőségű czimbalmáiból.

Ügynökök
kerestnek, kik az ujonnan kibocsátott
Erzsébet-királyné
SORSJEGYEK
törvényesen kiállított részleteinek eladásával foglalkozni akarnak.
Magas jutalék és jutalomdíj!
Sikeres működésnél esetleg havifizetés!
Anyag miatt forduljanak
DIRNFELD TESTVÉREK
bankházához Budapest V. Fürdő-utca 4.

Eladó.

Ó-Budán 600 □-öl telek á 5 forintjával eladó. Bővebb felvilágosítást ad Buday Zádorné Bpest, Aréna-ut 21.

M. 1745|1904. szám.

Hirdetmény.

Zemplénavarmergye alispánja az 1904. évi július hó 1-én kelt 10564. sz. rendeletével a Sátoralja-ujhely—királyhelmez—csapi th. közuton lévő 24, 26, 32. és 33. sz. műtárgyak helyreállítását 2446 kor. 17 fill. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkát kivételének biztosítása céljából az 1904. évi október hó 3-ik napjának d. e. 10 órájára a m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó, zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhívattak, hogy a fentebbi munkát végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe vételét nem fogadják.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bantpénz csatolandó.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponkint megtekinthetők.

Kelt Sátoralja-ujhely, 1904. évi szept hó 14-én.

M. kir. államépítészeti hivatal főnöke:

Hönsch Dezsó s. k.,
kir. főmérnök.

Kereskedők,
Kereskedő segédek,
Kis-kereskedők,
kik ügyes-bajos dolgaikban, u. m.: adó, tőzsde, italmérés, hadmentesség, viteldíjak, illetékek, díjzabásokban tanács nélkül saját tájékozottságukra vannak utalva, saját érdekében rendeljék meg a **Magyar Kereskedők Zsebnaptárát** 1905. évre. Ara 2 korona (bélyegben is beküldhető.) Tartalmazza az alkalmazottakra vonatkozó törvényeket és értelmes magyarázatokkal felsorolja a kereskedőket érdeklő összes törvényeket és hasznos tudnivalókat. — Czím: **Nagy Sándor** nyomdaigazgató Pécs.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség n. b. tudomására hozni, hogy mindennemű ingatlanok vételét — eladását, — bebedását avagy bérbe vételét a legelőnyösebb feltételek mellett s a legrövidebb idő alatt közvettem

Jó hírnevű vendég-lőmben kitűnő asztali bor 34 krtól 40 krig, továbbá valódi hegyaljai szamorodni 1 frt, 20 krtól 1 frt 60 krig kapható.

Weinberger Manó,
S.-A.-Ujhely Korona u

Keil-lakk

legkitűnőbb mázoló-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára
Keil-féle fehér „Glasur,” fénymáz 45 kr.
Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 20 kr.
Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók

BEHYNA TESTVÉREK ezégnél **S.-A.-UJHELY.**

Épületek, ingóságok, termények

tűzkár elleni biztosításra.

továbbá: élet- és járadék-biztosítások felvételére ajánljuk:

az **Első Magyar Általános Biztosító Társaság**

kerületi ügynöksége

S.-A.-UJHELY, a „Zemplén” kiadóhivatalában.

A biztosítandó épületek és ingóságok felvételére kívánatra saját megbízottunkat küldjük ki.

Első saujhelyi és nyirvidéki hordógyár

Sátoraljaujhelyben // **Nyiregyházán**
Rákóczi-utca a hidon tul. // Zöldség-tér 9 szám.
Alapított 1890. évben.

Van szerencsénk a n. é. közönség, tüzoltó-egyesületek és községek b. figyelmébe ajánlani a tetemesen megnagyobbitott

hordógyárunkat

hol hordók, szüretelő edények, kádak és minden e szakmába vágó munkák a legkitünőbb minőségben a legjutányosabb árak mellett elkészítetnek.

Továbbá mindennemű javításokat pontos és gyors kiszolgáltatás mellett elvállalunk.

Midőn még megjegyezzük, hogy gyártmányainkhoz elsőrendű hegyi tölgy vagy fenyőfát használunk, a n. é. közönség becses megrendelését kérve vagyunk

kiváló tisztelettel

Első sátoraljaujhelyi hordógyár.

Bútorokat

tetemesen leszállított olcsó áron lehet vásárolni az
Első zemplénmegyei honi bútor-esernokban
S.-a.-Ujhelyben.

Bútorokat vásárolni szándékozó n. é. közönséget van szerencsém értesíteni, hogy a „Vörös ökör“ épületében a földszinten és az emeleten ayolcz teremben lévő

BUTORRAKTÁRAIM

túlhalmozott készletét
helyszüke miatt

tetemesen leszállított olcsó
bevásárlási áron adom.

Miért is kérem b. látogatásukat s ígérem, hogy a n. é. közönség bizalmát mint eddig úgy ezután is igyekezni fogok kiérdemelhetni.

Kiváló tisztelettel

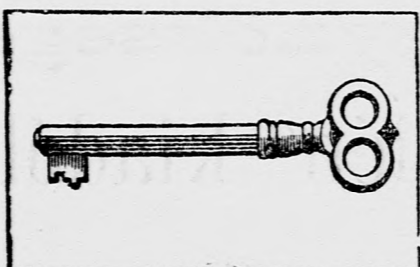
WILHELM HENRIK.

SCHICHT-SZAPPAN

„SZARVAS“ vagy „KULCS“

jegygyel

Legjobb, legkiadósabb és ezért a legolcsóbb szappan.

Mindenütt kapható.

Az elárulásban 1 kis palack 30 fillér, nagy palack 60 fillér a legkisebb mennyiség. Szigorúan tessék ügyelni az egyetlen és kizárólag, törvényesen forgalomra jogosított zöld színű apácza védjegyre « Ich Dien » felirattal.

Ezen védjegy és üzem utánzata, valamint elárulása más törvényesen nem engedélyezett tehát forgalomra nem jogosított balzsam-védjegyeknek büntető bíróságilag ildőzetnek.

Thierry A. CENTIFÓLIA-kenőcse

fájdalomcsillapító, lágyító, oldó, huzó és gyógyító hatása. Legkisebb mennyiség postán küldve 2 tégely bérmentve kor. 3-60. Az elárulókknál kicsinyben 1 tégely kor. 1-30 közvetlen megrendelés ugy czimzendők: An die Schutzengel Apotheke des. A Thierry in Pregrada bei Rohitsee Sauerbrunn. Az összeg előre beküldésénél a küldemény egy nappal hamarabb megérkezik, mint u'ánvételezés-nél; hasonlóképp elesik a díjtöbblet, azért tanácsosabb az összeget utalványon beküldeni és a szelvényen a rendelést megtenni pontos és olvasható czim alatt. — Központi rakár Budapestben, Török J. gyógyszerész, Dr. Eger Leó és II. — Lugoson Vértesi I.

Minden gyógyszerárban kapható.

Otthon és uton egyaránt nélkülözhetetlen szer.

Thierry A. gyógyszerész

BALZSAMA.

Mindenütt ismert és elismert.

Leghatékonyabb rosz emésztésnél és az ezt kísérő jelenségeknél, mint felbőgés, gyomorégés, székrekedés, savképződés, teltség érzete, gyomor-görcs, étvágytalanság, hurut, gyuladások, gyengeségi állapotok, hűdés stb. eseteiben.

Hatása görcs- és fájdalomcsillapító, köhögést enyhítő, nyálkaoldó és tisztító.

Legkisebb mennyiség postán 12 kis vagy 6 nagy palack 5 kor. költségmentesen. 60 kis v. 30 nagy palack 15 kor. költségmentesen netto.

Az elárulásban 1 kis palack 30 fillér, nagy palack 60 fillér a legkisebb mennyiség. Szigorúan tessék ügyelni az egyetlen és kizárólag, törvényesen forgalomra jogosított zöld színű apácza védjegyre « Ich Dien » felirattal.

Ezen védjegy és üzem utánzata, valamint elárulása más törvényesen nem engedélyezett tehát forgalomra nem jogosított balzsam-védjegyeknek büntető bíróságilag ildőzetnek.

Hirdetmény.

Értesítjük a t. ez. közönséget, hogy Sátoraljaujhelyben és nagyobb vidéki városokban levő házakra, továbbá földbirtokokra 10—70 évig terjedő

Jörlesztéses kölcsönöket

eszközlünk.

Az ide vonatkozó közelebbi felvilágosítások hivatalos helyiségünkben megszerezhetők.

Sátoraljaujhelyi Polgári Takarékpénztár
és Hitelegyle.

5 frt 95 krért

egy egész háztartási felszerelés!

Tömeges vétel következtében szállítok 48 nélkülözhetlen, meglepően csinos tárgyat

csak 5 frt 95 krért.

E felszerelés a következő tárgyakból áll: 1 kitünő szerkezetű, tartós kávédaráló, 1 öntött gyorsforraló bronzfestéssel és hozzá 1 hasonló lángborító, 1 konyhakés, 1 zöldségkés, 1 házi mérleg, 2 darabból (kanálból, villából) álló valódi francia faragott fa saláta-készlet, 1 ötágú ruhafogas, 1 drót kenyérkosár, festett aljjal, 1 nagy japán tálcza, 1 asztali redőnytálcza, fényezett keményfából, 1 fehér bádogreszelő, 1 tormareszelő és burgonya hámozó, ónozott aczélből, 1 porczukorhintő, 1 cukordoboz, 1 kávédoboz, 1 teadoboz, 1 öntött, finoman nikkelezett husverő, 1 kézigyertyatartó, 1 asztali gyufatartó, 1 fali gyufatartó, 1 szappantartó, 1 hamutartó, 1 nagy leveses szűrő fanyéllal, 1 teaszűrő, 1 habverő fanyéllal, 1 tésztametelő, 1 sótartó figurával, 2 darab festett porcellán tojástartó, 1 cukorkalapács, fanyéllal, 1 fából való borsdaráló, vasszerkezettel, 1 dugaszhozó, aczélből nikkelezve, 1 vasaló-tartály, 1 szines lakat, 1 hozzá való kulcsesal, 1 vasszénlapát, fanyéllal, 1 kék lakkozott személapát, fanyéllal, 1 vasharapofogó, 6 desszertkés 1 hozzávaló állvánnyal és végül 1 remek kivitelű, háromrétű tükör, pluchakerettel, összesen **48 darab 5 frt 95 krért.**

Utánvét vagy a pénz előleges beküldése ellen.

F.-né Klein Konstánzia.

Budapest, VI., Desseffy-utca 45. sz.